



ריטריט מובילי הכשרת המורים בישראל אדם, חברה ודעת בעת הזאת

הנחיות לעבודה מקדימה ב"ציר דעת"

ברוכים הבאים לציר דעת. מטרת ציר זה ללמוד על האתגרים המרכזיים של עיצוב דעת במרחב המקוון, ובפרט ברשתות החברתיות. מהם המאפיינים של גיבוש דעת במרחבי הרשתות החברתיות? מהם האתגרים המיוחדים שהם מעמידים בפני שימור החוסן החברתי? כיצד הם משפיעים על יסודות הדמוקרטיה?

לשם הבנת האתגרים, אין טוב מלהתנסות בהם ולהיווכח כיצד מתנהל דיון ציבורי ברשתות. לשם כך בחרנו במחלוקת על הקמת טורבינות רוח ברמת הגולן – מחלוקת שמעורבים בה תחומי ידע מגוונים ומורכבים (מדע, סביבה, הנדסה, כלכלה, משפטים, מדיניות ציבורית ועוד), ושהיא בעת ובעונה אחת מקומית ובעלת השלכות לאומיות ואף גלובליות.

ביום ראשון נצא לשטח, נבחן מקרוב את הטורבינות ונשוחח עם האנשים המעורבים במאבק. עם זאת, חשוב לזכור שהבנת המחלוקת והכרעה בה אינן מטרטנו. מדובר רק במצע תוכני ללמידה של אתגרי עיצוב הדעת בעולם מקוון. לכן עיקר העבודה תיעשה עוד לפני הסיור – בצלילה אל עומק הרשתות ובחקירה של המתרחש בהן.

איך זה יעבוד?

כדי להתניע את החקירה וכדי להתמקד באזורים שבהם אתגרי עיצוב הדעת ברשתות בולטים, יישלח אליכם בקבוצה זו עלון וירטואלי קצר המרכז מופעים מעניינים של המחלוקת, וכן קישוריות שתשמשנה עבורכם כשערים לחקירה עצמאית ולצלילה למרחבי השיח המקוון. כדי לתבל את החקירה ולהעניק לה אופי מציאותי ותכליתי יותר, היא תכווון ותירתם לטובת **דיבייט** שיערך ביום ראשון. לשם כך תחולק הקבוצה ל**שני מחנות** – מחנה התומכים בהקמת הטורבינות ומחנה המתנגדים.

הדיבייט יערך בזוגות, שני דוברים מכל מחנה, ואלה שלביו:

1. פתיחה של דובר ממחנה התומכים – מדוע נכון להקים טורבינות רוח בגולן? 2 דק'
2. דובר ממחנה המתנגדים – מדוע תהיה זו טעות חמורה? 2 דק'
3. דברי תגובה של מחנה התומכים – 2 דק'
4. דברי תגובה של מחנה המתנגדים – 2 דק'

כאמור, מטרתנו העיקרית איננה נוגעת למחלוקת על הטורבינות אלא ללימוד של אתגרי עיצוב הדעת ברשת, ולכן ההכנה לסיור ולדיבייט צריכה להתמקד בניסיון לצבור תובנות על אתגרים אלו. מומלץ אפוא:

- לשים לב תגובות גולשים ברשת – תוכנן ומאפייניהן.
- לשים לב לדינמיקה של הדיונים – כיצד הרגשות הגואים, ההתלהמות והדהוד של אותן עמדות משפיעים על עיצוב הדעה?
- לשאול את עצמכם. מהן הסכנות האורבות לעיצוב דעה מבוססת בתוך ריבוי הקולות הסותרים: סכנות הדיסאינפורמציה, השפעת אינטרסנטים מאחורי הקלעים, האלגוריתמים של הרשתות החברתיות ועוד.
- לערוך רפלקציה על האופן שבו הגלישה והלימוד מפעילים אתכם/ן